

“El tancament d'IB3 és impensable”, va sentenciar el vice-president del govern de les Illes, Antonio Gómez,

l'endemà de fer-se públic el tancament de Canal 9. Per a Gómez, les dues televisions “tenen realitats completament diferents”. En efecte, són molt diferents, especialment amb relació al model de producció. El d'IB3 ha estat des del seu origen el de la producció totalment externa, quasi sense treballadors propis. Mentre que el de Canal 9 ha estat el de tenir una gran plantilla en nòmina.

El fet de tenir tota la producció externa ha permès a IB3 adaptar-se a la minva de pressupostos que ha patit des de ben prest. Els dos primers anys complets de funcionament, 2006 i 2007, el cost real de la Radiotelevisió Pública Balear va superar els 120 milions l'any. Fins al juny de 2007 en va ser la directora Maria Umbert, del PP. Després, el nou govern, format gràcies al pacte entre PSOE, Bloc per Mallorca (PSM, Esquerra Unida, Els Verds i ERC) i Unió Mallorquina (UM), va lliurar la gestió exclusiva d'IB3 a UM, partit que hi imposà el seu militant Antoni Martorell com a director general. El 2008 va gastar menys que en els anteriors exercicis: uns 68 milions. El 2009 baixà a uns 50, encara que a finals d'aquest any el govern es veié obligat a injectar-hi 190 milions per fer front al deute acumulat entre 2005 i 2007, i també a les despeses que quedaven pendents de pagar de la posada en marxa. El 2010 Martorell dimití, de resultes de l'expulsió del pacte de govern d'UM per culpa dels escàndols de corrupció que protagonitzava aquest partit, i fou substituït per l'economista Pedro Terrasa. El govern imposava un especialista en gestió econòmica al capdavant de l'ens per reduir la despesa tant com es pogués. Ja enmig de la crisi, tant el president, Francesc Antich, com el conseller d'Economia, Carles Manera, advertiren que les xifres que s'havien manejat fins aleshores eren impossibles d'assumir per les arques públiques balears. Tot i així, el 2010 el cost real fou de 93 milions, perquè al pressupost de funcionament, 40 milions, s'hi afegien els destinats a la reducció del dèficit. El 2011 va ser el

IB3 sobreviu

IB3 té la seva supervivència assegurada gràcies al sistema de producció externa, que li ha permès reduir un 75% el seu pressupost.

primer any en què el pressupost queia fins el que desitjava el govern: 52 milions. Amb l'altre canvi de majoria de govern, al juny de 2011, el PP ocupava de bell nou l'executiu. Hi imposà José Manuel Ruiz com a director general, el qual va tenir el 2012 un pressupost real executat de 44 milions, que per al 2013 haurà baixat a prop dels 30 milions, si fa no fa la mateixa xifra, 32

milions, que IB3 tindrà pressupostada per al 2014.

En fi, de 120 milions a 30. Tres quartes parts menys en només sis anys. Hauria estat impossible assumir aquesta reducció amb una gruixada plantilla de treballadors en nòmina. Si s'ha pogut adaptar ha estat perquè, gràcies al model de producció externa, les pèrdues de llocs de treball han anat a compte

Gràcies al model de producció externa, IB3 pot sobreviure, tot i haver vist reduït el seu pressupost

de les empreses productores privades alienes a l'ens públic. De fet, totes les productores han acomiadat moltíssim personal. En els últims tres anys, s'han perdut centenars de llocs de treball entre redactors i tècnics. Però IB3 sobreviu.

El model IB3. A les eleccions autonòmiques de 2003 el PP obtenia a les Illes, amb Jaume Matas al capdavant, una inopinada majoria absoluta. Tot d'una després de prendre possessió del càrrec i de formar govern, el mes de juny, el president, els seus consellers i d'altres col·laboradors definiren l'estratègia de realització de grans obres que faria el govern durant la legislatura. Entre les quals hi hauria la creació d'una televisió autonòmica. A tal fi, el president imposà que, a través de la llei d'acompanyament dels pressupostos de 2004 es reactivés la llei de Ràdio i Televisió de les Illes Balears que esta-

va aprovada, sense haver-se posat en pràctica, des de 1985. La llei d'acompanyament és com un calaix de sastre que permet aprovar iniciatives que altrament requeririen un llarg procés parlamentari. Dit d'una altra manera, que la vetusta llei quedava novament vigent remodelada des de l'1 de gener de 2004 i així Matas tenia a la mà l'instrument legal que li permetria posar en marxa IB3 de forma quasi immediata: l'any següent en període de proves i a partir del gener de 2006, amb programació regular.

El 2004 Matas va crear un gabinet a l'ombra per crear IB3, format per sis persones: un assessor jurídic, un especialista en assumptes tècnics de televisió, la cap del gabinet presidencial, Maria Umbert; una altra militant del PP de gran confiança del president, Victoria de Miguel, i els periodistes Quica Ramis i Germà Ventayol. Umbert seria posteriorment la directora general d'IB3 i Ventayol, el sots-director general, mentre que Ramis seria la directora de d'IB3-Ràdio.

Aquest setmanari ha parlat amb Ventayol –actualment, cap de secció d'informació local de l'Última Hora– sobre com es posà en marxa IB3. Conta que “des de tot d'una teníem clar que era impossible assumir el model de Canal 9 i TV3”. Per això “ja el 2004 contactarem amb un prestigiós gabinet de missers, de Madrid, perquè ens fes un informe sobre quin model alternatiu podia existir”. Recorda que aquell any “es va produir una sentència judicial contra Canal 9 perquè la direcció havia volgut donar la producció dels informatius a una empresa externa”. Es refereix a la sentència d'un jutge de València que el febrer de 2004 va donar la raó a UGT i declarà il·legal la pretensió de Canal 9 de privatitzar els informatius ja que –argumentava la sentència– la gestió d'un servei públic no podia passar a ser privada. Aleshores donaren al grup impulsor de la futura IB3 fou que hi hagués un cap d'informació general i un editor (director) de cada informatiu, els quals serien càrrecs orgànics responsables directes de tot el que informés IB3. “De manera que allò que es donaria a l'empresa externa seria estrictament la producció informativa, però sempre sota la direcció pública”.

Els informatius eren la part més delicada. La resta de producció pròpia –infantil, reportatges, entreteniment, etc.– no comportaria cap problema encara que es donés a productores privades. La diferència amb altres televisions era, això sí, que IB3 tindria tota la producció feta externament. Recorda Ventayol que “la raó que animava aquesta decisió estratègica crec que ara s'entén molt bé: assegurar que IB3 podria continuar existint al cap de deu, quinze, vint anys i més, sense la càrrega d'una plantilla pròpia amb nòmines creixent any rere any que hauria arribat un punt en què seria senzillament insostenible”.

Ventayol lamenta que “aleshores rebéssim duríssimes crítiques per part de bona part de companys periodistes”, però el reconforta d'alguna manera que el model triat aleshores és el que permet ara que IB3 pugui sobreviure en temps de tanta estretor econòmica. Val a dir que, abans de les eleccions de 2007, PSOE i Bloc prometeren als treballadors d'IB3 que passarien a ser de plantilla de l'ens. No ho compliren quan governaren. El model va ser el mateix. I fins ara.

Quan la crisi esclatà i els pressupostos de la Ràdio i Televisió pública començaren a minvar dràsticament, i més encara quan Ràdio i Televisió de Mallorca fou tancada (2011), el nombre d'acomiadaments va ser molt alt en el sector audiovisual illenc, el qual, de fet, es va enfonsar quasi totalment. Però IB3 s'ha pogut adaptar a la magror econòmica i sobreviure. Això sí, amb una audiència molt modesta, de l'ordre del 5,6% de mitjana. Ventayol dóna una importància relativa a l'audiència. “Tenir més pressupost et dóna més capacitat d'augmentar l'audiència, i a la inversa; però una televisió com IB3 és un servei públic i, a desgrat de quanta gent la segueixi exactament, el fet rellevant és que sigui la referència per als ciutadans als quals s'adreça. I això IB3 ho està assolint. Quan hi ha un gran incendi forestal com el de l'estiu passat, un gran esdeveniment esportiu, una tragèdia com els atemptats d'ETA a Mallorca... IB3 és la referència de tothom que vol informar-se. Aquesta és la seva missió”.

Miquel Payeras

en un 75% en només sis anys.